

ТРИ ЦЕНТИ в За. Д. Америка; ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: B'ergen 4-0507. Тел. V. H. Conroy: B'ergen 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

СВІТОВЕ ПОЛОЖЕННЯ „НЕЗВИЧАЙНО КРИТИЧНЕ“ ЗА СЛОВАМИ МАРШАЛА ПЕРЕД ВІЗДОМ ДО ЄВРОПИ

Вашингтон, 20 вересня. — Секретар стейту Джордж К. Маршал виїхав літаком в неділю 19 вересня в год. 1.10 зполудня на наради Генеральної Асамблеї Об'єднаних Держав у Паризі. Разом з ним виїхав Чарлз Е. Болен, головний експерт в російських справах. Народи Асамблеї розпочинаються у вівторок 21 вересня. Перед виїздом до Парижа секретар Маршал переглянув ще останні звіти, які наспіли від амбасадора Велдла Смита з Москви. Смит має теж явитися в Парижі разом з іншими амбасадорами, які переводили розмови в Москві в справі блокади Берліна.

Перед своїм виїздом Маршал у розмові з кореспондентами сказав, що світове положення є „незвичайно критичне“. Це положення, яке вимагатиме багато мудрости, сказав секретар, а при тім висловив, що треба надіятися, що дискусія в Парижі зближить людей до більшого мирного світу, хоч сама надія ще не є вистарчална.

У суботу виїхав літаком до Парижа Джон Фостер Долес, як один з американських делегатів на наради Асамблеї О.Д. З його відомою департамент стейту оприлюднив вістку, що Долес матиме право вислати свої повідомлення кодовим письмом губернаторові Тамесові Е. Дуїсві, як кандидату на президента з рамені Республіканської партії. Це перший раз в історії, згодився американський уряд на таку поведінку, щоб кандидат конкурентної партії доставив звіти з подій закордонно рівні з урядовим президентом.

ТРУМАН ПРОВІЗ ПЕРЕТИ ДО ОФЕНЗИВИ ПРОТИ РЕСПУБЛІКАНЦІВ.

Передвиборча кампанія президента Трумана увійшла в стадію офензи під час його подорожі на Захід. Першу свою промову під час теперішньої поїздки виголосив Труман у місті Декстер, у стейті Айовей, до зібраних фермерів. У ній він сказав, що республіканці „встромили вила в плече фермерів“ своєю економічною політикою. Він назвав теж республіканців „прохорам за привилеїями“ в тому значенні, що республіканці не дбають про добробут людини, а про добробут великих підприємств. Кандидат на віцепрезидента з рамені Демократичної партії, сен Албен Барклі у своїй промові у Вилксбері, сказав, що республіканці помагали комуністам у той спосіб, що спінювали контролю цін, а це знову починалося до інфляції, а інфляція шкодила введеним в життя Плану Маршала для рятунку Європи перед залом большевизму.

СЕЗОН В МЕТРОПОЛИТЕН ОПЕРІ ПОЧИНАЄТЬСЯ 29 ЛИСТОПАДА.

Нью Йорк. — Метрополитен Опера проголошує, що оперний сезон почнеться 29 листопада і буде тривати 16 тижнів, отже два тижні коротше ніж попередні роками. Заки почнеться оперний сезон, в будинку опери буде йти театраль.

Заходи З. У. А. Д. Комітету в переселенчій акції

ВАЖЛИВІ ВИЯСНЕННЯ Д-РА В. ГАЛАН В СПРАВІ ВИКОРИСТАННЯ НОВОГО ІМІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СКИТАЛЬНИКІВ.

Від часу ухвалення Конгресом нового іміграційного закону про допущення до Злучених Держав 205,000 європейських воєнних збігців і тим самим з новими можливостями для спровадження більшої кількості українських скитальників з європейських таборів, виринули теж всілякі нові труднощі та комплікації, від належного вияснення та роз'яснень яких і залежатиме відповідне використання нового закону. Фактом є, що досі на цю тему ніхто не міг сказати нічого точного, бо нічого точного не було. Тому теж почали кружляти всілякі погослови, а наші громадяни, які робили заходи на спровадження своїх рідних, чи знайомих, часто натрапляли на всілякі противорічності та суперечності, що не дозволяли їм поробити правильні заходи в цій справі, або без потреби збільшували їхні труднощі та неспокій. Для остаточного вияснення цих справ та для полєкшення нашим громадянам їх заходів в допомозі для переселення українських скитальників до ЗДА, наша редакція використала нагоду та поставила кілька конкретних запитів авторитетному в цих справах спекулятивному директору В. Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, д-ру Володимирові Галанові, і одержала на них теж конкретні відповіди. Було б добре, щоб з цими відповідями основно познайомилися широкі кола нашого громадянства та відповідно до них достосували свої заходи в переселенчій справі.

Запит: Чому ЗУАДКомітет не роз'яснив досі основно справи нового іміграційного закону та не подав точних і конкретних інформацій та вказівок для його використання? Відповідь: Цього не зроблено досі з тої простої причини, бо ще не було офіційної інтерпретації закону ані теж офіційних точних даних, що належить робити для його використання. Урядова Комісія для Збігців, що має перевести в життя новоухвалений закон, була створена щойно в серпні, а свої функції вона офіційно почала виконувати щойно в першому тижні цього місяця. Всі дотепершні відомості та інформації на тему нового іміграційного закону були радше припущеннями і здогадами, а не офіційними виясненнями закону. Під час побуту тут керівника європейської місії ЗУАДКомітету, ала. Романа Смука, д-р В. Галан разом з адв. Смуком, відбули у Вашингтоні конференцію з п. Карузі, теперішнім головою урядової Комісії для Збігців, що вже тоді дав деякі цінні інформації. Проте, вони були його особистими виясненнями і завагами, а не заявою Комісії. Здогадуємось вже тоді, що п. Карузі буде головою Комісії, представники ЗУАДКомітету вважали його інформації за авторитетні та подали до відома загалу.

Запит: Хто з українських скитальників зможе скористати з нового закону?

Відповідь: З нового закону можуть користатися всі ДіПі (дисплейст персон — переміщені особи), які були в окупованих зонах західної Німеччини, чи Австрії з двом 22-го грудня 1945 року та які є визнані за ДіПі Міжнародною Організацією для Збігців (IPO). Ті, які в мікчасі виїхали на контрактну працю до Англії, Бельгії, Франції чи інших країн і виїзд яких не має характеру постійного переселення, можуть робити заходи на виїзд до Америки на підставі нового закону. Проте, цю справу розглядати окрема комісія та кожний випадок окрема. Точно означеної клявузі щодо цих випадків немає в інтерпретації нового закону. Далше в перших двох-трьох місяцях переселення скитальників на підставі нового закону, з нього користатимуть насамперед ті, що є в американських зонах Німеччини і Австрії. Виїзд з інших зон, британської і французької, почнеться аж тоді, як там вже будуть встановлені американські консуляти.

Запит: Хто зі скитальників насамперед скористає з закону?

Відповідь: Першими транспортними переселенцями на підставі нового закону вийдуть ті особи, які вже раніше мали афідевіти та які вже перейшли відповідні формальності і провірку відповідних американських властей (консуляти, СІАІСІ і т. п.). Проте, вони зможуть скористати з того привілею тільки тоді, як одержать своєчасно від своїх рідних, чи знайомих зі ЗДА додаткові посвідчення про мешкання і працю, як цього ви-

має новий закон (HOUSING AND EMPLOYMENT REGISTRATION FORM No. 1), та як це вказано у відповідних формулярах ЗУАДКомітету. Тому важливо, щоб ці формальності були негайно доповнені та вислані до канцелярії ЗУАДКомітету, звідкіля їх пересилатимуть до наших європейських місій. Щодо аплікацій: в перших формулярах ЗУАДКомітету не узгадено окремо місця на підпис того, що їх виставляє та на авторизацію нотаря. Це повинен зробити на другій чистій сторінці формуляра. В нових формулярах вже узгадено це. При цьому дуже важливо: ті особи, що вже раніше (до липня 6. р.) вислали своїм рідним, чи знайомими афідевіти, мають виповнити все щодо мешкання та подати тільки назву зайняття (напр. HOUSEKEEPER, JANITOR, і т. п.), яке вони мають для тих, кому вислали афідевіти, без будь-яких дальших посвідчень про працю. Всі інші, не-крєвні, повинні обов'язково подати назву і адресу фірми, в якій новий емігрант матиме zatrudнення, як теж посвідчення від фірми, що вона погоджується прийняти названого нового імігранта на працю та чи він одержуватиме нормальну платню.

Крім того, для запевнення, що новий імігрант після свого приїзду до Америки не буде публічним тягарем, найкраще рівночасно з аплікацією переслати до ЗУАДКомітету кошта його подорожжя від порту до місця призначення та на один день прожитку в порті. Кошта подорожжя пароплавом покриватиме IPO. Кошта подорожжя від порту до місця призначення легко обрахувати; дорховуючи до того \$8 на один день прожитку в порті. Деякі різниці могли би зайти, та це все відносно мала квота. За порт найраще брати Нью Йорк, хоча нові імігранти приїжджатимуть пароплавами до двох портів: до Нью Йорку і до Бостону. Ще раз підкреслюється, що дуже важливо, аби негайно вислати додаткові аплікації (HOUSING AND EMPLOYMENT REGISTRATION FORM No. 1).

Відомості на стор. 4-тія).

СЕСІЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ О.Д. ПІД ЗНАКОМ СОВЕТСЬКО-ЗАХІДНИХ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ

Париж, 20 вересня. Завтра перед полуднем тут відкриється звичайна сесія Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Держав, до якої вже пороблено всю підготовку. Сесія відкриє президент Франції, Вілсент Оріол, вітаючи делегатів ООД на французькій землі. Цій сесії Генеральної Асамблеї приділяється велику увагу та вважається, що вона матиме рішальне значення для дальшого розвитку міжнародних стосунків. Передбачується, що суперечності та непорозуміння між західними демократіями та Советським Союзом і його сателітами позначуватимуть і цю сесію, на якій головною проблемою готові стати советсько-західні суперечності в справі Берліна та Німеччини. Важливість цієї сесії підкреслюється виїздом до Парижа секретаря стейту, ген. Маршала. З поінформованих дипломатичних джерел запевняється всілякі „несподіванки“.

Відомості на стор. 4-тія).

Відомості на стор. 4-тія).

Відомості на стор. 4-тія).

Відомості на стор. 4-тія).

ПІСЛЯ ВБИВСТВА БЕРНАДОТТА

МАСОВІ АРЕШТИ ЖИДІВСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ: ТІЛО В ДОРОЗІ ДО ШВЕЦІЙ.

Тель Авів, Ізраїль, 20 вересня. — Граф Бернадотте, потім шведських королів та посередник Організації Об'єднаних Держав в жидівсько-арабському замиренні в Палестині, увійде в історію, як герой мру та перша жертва ООД в боротьбі за нього. Його вбили жидівські терористи минулої

ПОВНОВАГОВА КОНТРОЛЬ БЕРЛІНА ЦІЛЮ СОВЕТСЬКОЇ ПОЛІТИКИ В НІМЕЧ-ЧИНІ.

Берлін, 20 вересня. — Високий американський представник в Берліні стверджують, що цілком щораз збільшуваний советський натиск та політичних інтриг в Берліні в разі багання здобути повну контроль цього міста, ніж перешкодити західним планам зі західною Німеччиною. Вони вважають, що Совети змагаються, щоб всіма силами до цієї мети, досягнення якої вважають першою передумовою своїх дальших політичних планів, як щодо Німеччини, так і цілої Європи.

НОВИЙ РЕКОРД В ПОВІТЯНОМУ ПОСТАЧАННІ ДО БЕРЛІНА.

Берлін, 19 вересня. — Американська і британська авіація добилися нового й найбільшого в історії рекорду повітряного постачання. Протягом останніх 24 годин вони перевезли до Берліна 7,000 тон товарів. Рівночасно повідомлено, що західні союзники видали гострі застереження проти будьякого постачання будьяких товарів зі західних зон в советську.

СОВЕТІ ЗАПОВІДАЮТЬ ЕВАКУАЦІЮ КОРЕЇ.

Лондон, 20 вересня. — Советська радіовислання передала вчора повідомлення советського уряду про рішення евакуювати Корею до дня 1-го січня 1949. Совети мали видати те рішення на прохання створеного ними оперативного комуністичного уряду в їх зоні Кореї. Евакуація мала б початися вже в жовтні і Совети визнають, що теж американські війська були евакуйовані з південної Кореї. Ці советські розпорядження вважаються звичайним обманом, щоби тільки позбутися з Кореї американців та захопити цілу країну.

БЕЗНАДІЙНІСТЬ НАРАД В МОСКВІ.

Москва, 20 вересня (АП). — Минулої суботи, дня 18 вересня, дипломатичні представники Злучених Держав, Великої Британії і Франції відбули в Кремль чергову, вже одинадцятому конференцію зі советським міністром закордонних справ В. Молотовим в справі Берліна. Після наради, що тривала півтора годин, і цим разом не видало жодного офіційного повідомлення, а західні дипломати дальше відмовляються від будьяких коментарів. Проте, в західних столицях підкреслюється повна безнадійність цих переговорів.

ІНДІЯ ЗДОБУЛА ГАЙДЕРАБАД.

Нью Делі, 20 вересня. — Індійська інвазія провінції Гайдебада закінчилася повною перемогою після кількох днів. Вчора Індія перебрала повну військову й політичну контроль цієї провінції, заарештовуючи її попередніх керівників.

ІТАЛІЯ РОБИТЬ ЗАХОДИ ДЛЯ ВИДРОЧЕННЯ СПРАВИ І КОЛОНІЙ.

Париж, 20 вересня. — З поінформованих джерел заявляють, що італійський уряд почав акцію з метою добитися відчуження на один рік остаточного вирішення дальшої долі його колоніальних колоній в Африці. Того самого домагаються теж західні союзники, тоді як Совети нагло відступили від свого становища, щоби Італія дальше адмініструвала ці колонії та домагаються їх передачі Протекторатній Раді.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1102
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Державі США і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y.
BYrant 9-0562.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Американський і Панамериканський Цензус

Тільки 18 місяців відляє нас від нового цензусу («конскрипції»), який відбудеться в 1950 році. Злучені Держави надіються тоді мати біля 150 мільйонів населення. У квітні 1950 р. Цензусове Бюро у Вашингтоні потребуватиме 150,000 збирачів інформації («енумераторів»), а крім того 10,000 рахівників.

Перший цензус в Злучених Державах відбувся в 1790 р., отже перед 160 роками, за президента Джефферсона. Тоді об'єктом населення займалися 17 федеральних маршалів, а з ними співпрацювали 600 асистентів. Вони нарахували 3.9 мільйонів нових американців. Енумератори ходили по хатах і записували відповіді на поставлені мешканцям питання. Хто не був під той час в хаті, такий міг перечитати лісту питань, яка була пририта на стовпі коло гостинниці в кожній місцевості.

Ліста до цензусу на 1950 рік обійме 60 питань, на які має відповісти кожна американська родина. Крім основних 60 питань мають фармери відповісти ще на додаткових 240 питань. Додаткові питання відносяться в більшій частині до способу заробітку на життя.

Питання приладжують окремі урядовці з Цензусового Бюро, однак для їх складання Бюро розписувало прохання за сугестіями, які питання повинні бути поставлені. Не всі сугестії прийняті й тому з нового цензусу не можна буде, наприклад, довідатися, скільки людей вірують у Бога, скільки газдинь мають столове срібло, або скільки мужів займаються збиранням поштових марок для розривки, бо були й такі сугестії. Замітні питання будуть з таких ділянок:

Прихід: Треба буде подати точно цілий прихід, а не тільки прихід з заробітку. Давніше уряд обраховував прихід на підставі заплаченого чиншу. Тепер недостатка мешкальничих домів не дозволяє робити висновки щодо приходу. Подорожування: Скільки подорожей відбула кожна родина, якими засобами, скільки грошей на це видала? — Ізда до праці: Скільки осіб в родині іздати до праці постійно? — Радіо: Скільки родин мають або планують мати свої радіо, або телевізійні апарати, або винаходи для реєстрування голосу? — Недуги: Звіт з поважних, особливо смертельних недуг. — Політика: Хотіли б знати, скільки є комуністів в Злучених Державах. Це тільки зразки питань.

Кожне додаткове питання може коштувати уряд тисячі доларів, тому знавці дуже о-

бережно вважать кожне питання, заки поставлять його на лісту. Спеціальні питання, ставлені до фермерів і промисловців, мають на увазі важкі речі. З відповідей на запити складається статистика, яка потрібна для всіх важких цілей. Таке, наприклад, питання, як про кількість дітей, вказує чи нація розмножується, чи зменшується. Так як тепер справи стоять, надіються, що в 1950 році буде стверджене велике число дітей і старих людей, а менше число людей в середній віці ніж було в попередніх цензусах. Війна припинилася до зросту числа дітей, медицина до зросту числа старців. Це важке для промисловців; цифри з цензусу приносять до зросту або зменшення різних підприємств. Наприклад, зменшається кількість фермерського населення, фабриканти поверхниць («оверолс») знають, що їм треба виробляти менше числа такого вбрання. Так само не треба виробляти забагато гумових чобіт, ні громоздові або різні домашні прилади. Коли зростає число немовлят, тоді фабриканти наперед розраховують, скільки їм треба виробити шкільного приладдя на найближчі роки, скільки бічків і т. п. Це лише приклад на що потрібні відповіді на запити. Тому саме промисловці дають Бюрові Цензусу так багато сугестій, які питання ставити.

Бюро мусить рахуватися з видатками на збирання такої статистики. Теперішній директор цензусу, Рос Еклер, передбачує, що кошти переведення цензусу будуть на 150% більші, ніж були в 1940 році, а тоді вони вносили \$39,000,000. Це значило б, що цензус в 1950 році коштуватиме біля \$100,000,000!

Щоб перевести цензус, на це треба підготувати і вправи. Вже тепер роблять проби в переведенні цензусу в 4-5 повітах, розкинутих в різних стейтах. В одному повіті переводять спроби збирання відповідей на підставі наперед розданих поштовими листами запитань; в іншому хочуть перекопати, чи люди розуміють питання в запитаннях; ще в іншому, чи переводження допитів через енумераторів підлягає, гладко і т. п.

Цензусове Бюро приготує тепер мільйони карт, які будуть потрібні для поділу цілої країни на блоки, куди будуть вислані енумератори. Мапи обіймуть 3,000 повітів, більше ніж 17,000 заїкорпорованих місцевостей. У них будуть зазначені поштові шляхи й рути, муровані чи макаде-

мізовані гостинні, околиці фотографовані з повітря і т. п.

Все те така велетенська праця, що до неї треба мати експертів. Навіть на енумераторів приготують людей уже тепер. Вишукують безробітних з відповідною освітою, переводять з ними курси і дають їм нагоду навчитися свого знання практично. Найважче буде перевести цензус у сільських округах, тому вже тепер пробують втягнути 500,000 учителів до праці для переведення цензусу.

Для зладження цензусового відвіду треба буде, як сказано, 10,000 рахівників. Це нудна праця й тому Цензусове Бюро працює над винаходом спеціальної машини з назвою «Еніак», яка при допомозі електроніки буде в змозі дати собі раду з підсумками призначених відповідей.

Під час підготовки до цензусу в Злучених Державах треба

Д-р Іван А. Ермаченко,
відпоручник Білоруської Центральної Ради.

Білоруси в Америці

ІХНІ ЦІЛІ І ЗАВДАННЯ У СВІТЛІ СУЧАСНИХ ПОДІЙ.

Білорусів в Америці є доволі велика кількість. Дехто з білоруських громадських діячів подає загальне число білорусів на пів мільйона осіб.

Білоруська збірнота ділиться на кілька категорій: перша й найбільша, це ті, що походять з бідних безземельних селян з Білорусі, які не мали спроможності заробити на кусник хліба вдома й тому виїхали в Америку, де після довгої й важкої праці добули собі сяке-такє становище й релігійний добробут у новій батьківщині. Вони приречені на традиції своєї старої батьківщини — Білорусі й говорять мало-не-всі по білоруському. Тому, що в часі їх виїзду не було серед народних мас національного питання, вони на жаль зараховують себе різно: хто з них православний, цей руський (росіянин), а хто католик, той вважає себе за поляка. У таких переконаннях виховують їх православні священники і католицько-польські ксьондзи, хоч знають, що о-той «росіянин» чи «поляк» зовсім не вміє говорити ні по російськи, ні по польськи. Знов білорусам здається, що це правдиво. Наших національних організацій які могли б вияснити білорусові цю помилку, не було й тому втворюється такий стан.

Оці наші найстарші емігранти у своїй більшості піддалися большевицькій пропаганді в такій вірі, що в країні, з якої вони виїхали бідними людьми, тепер настав добробут, та що їм треба підтримати існуючий режим, бо він знищив поміщиків і всіх тих, які довели

мати на увазі ухвалення на Міжамериканській Конференції в Ріо де Жанейро Панамериканський Цензус, який буде переведений в 1950 році перший раз в історії Америки. Техніка, придумана для цензусу в Злучених Державах, буде придатною теж і для переведення Панамериканського Цензусу, а цифри з цензусу 3. Д. А. увійдуть в загальний цензус Західної Півкулі.

Цензус обійме теж питання національного походження поодиноких громадян. На це треба заздалегідь звернути увагу громадянам українського роду, щоб вони це знали і домагались, щоб було вписане їхнє українське походження. Це доконче потрібне, особливо в сучасну пору. На цю справу звертаємо увагу теж і наших братів у всіх країнах Західної Півкулі з огляду на Панамериканський Цензус.

заявся енергійно за відбудову національної свідомості серед двох перших груп. Даючи своїй національній згідності і втривалості оця найменша група почала широку працю. Помалу, доповнюючися новоприбуваючими силами, ця група має надію на якнайліпші успіхи.

Досі заложено ядра національних комітетів у Нью-Йорку, Брукліні й Савт-Ривері. Уже видається часопис в англійській і білоруській мовах під назвою: «Білоруси в Америці», в якій співробітничать письменники й поети-білоруси. Почав теж працю Білоруський Допомоговий Комітет в Америці.

Те, що білоруси могли почати свою національну працю, треба в першу чергу завдячити братам українцям, які дуже ввічливо зустріли білоруський рух та щиро йому допомагали. Можна зазначити, що впродовж усього нашого національного змагання білоруські політичні чинники йшли рука в руку разом з українськими чинниками, допомагаючи один одному у змаганні за кращу майбутність для обидвох поневолених братніх народів. Недавно сказав один білоруський діяч на одному зібранні до українців:

«Для нас, білорусинів, не існують жадні українські партії й угруповання. Для нас кожний українець — дорогий брат, який має на цілі змагання за кращу долю свого народу і ніколи не відмовляється простягнути братерську руку до допомоги своєму, братові по змаганні — білорусові».

Згадані слова, прийняті гартячими оплесками, були на правду не тільки словами промовця, але правдою, яку можна довести тисячами документів.

Яке ж наше завдання в майбутності? Це перший раз наш часопис і наші культурні імпрези будуть свідомістю серед широких мас білорусинів. Мусимо їх переконувати, що вони не говорять «по-простому», тільки, що це є білоруська розговорна мова, якої не треба соромитися, і яка не є гірша від російської чи польської. Це мова їх дідів і батьків. Це мова, якою говорили і на якій писали книги у нашій славі минувшині, у литовсько-білоруській князівстві. У тому часі ніхто не соромився говорити нашою білоруською мовою, бо вона була тоді дипломатичною мовою князів литовсько-білоруських.

(Докінчення на стор. 3-ій)

БУТИ ЧЛЕМОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ДОПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ ТРИВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

законував того злочинця в ланцюги, сокував руки, ноги і все це разом приковував на віки до залізної тачки. Отак і в советському «раю», приковує людину до місця праці і суворо карають за те, що людина залишить свою залізну тачку. Колись, до революції, кожний пролетар, тобто робітник, коли йому не вповідалися умови «фації на одній фабриці, міг вільно кинути її і знайти собі кращу працю на другій фабриці. А спробуйте ви тепер перейти з фабрики на фабрику? Мало того, що вас викинуть тоді з нікчемної профспілки, котра облікує «батьківські» чоботи, мало того, що вас нігде не приймуть на працю; вас судитимуть, як шкідника, ворога народу, класово-чужий елемент і т. д.

(Дальше буде).

Чи Ви вже вписали своїх дітей до У. Н. Союзу? Коли ні,

ІВАН КРАВЧЕНКО. Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і нечисленним жертвам комунізму — присвячує Автор.

41)

«Політичним» все було суворо заборонено. Коли «політичний» попадав у в'язницю, то його ізолювано на весь час перебування в в'язниці й кацетлаграх. Коли у когонебудь з «політичних» було зсайдено кавалок оліва, то він був покараний принаймні півмісяцем карцеру.

Карцер — це означало в наших тюремних умовах трикутну внутрішню камеру без жодного вікна. Попросту — це кам'яний мішок, в котрому можна було тільки сидіти або стояти. Лежати теж можна було, але при умовах, що коліна в'язня будуть вприс-

ки ті, котрі вже все «підписали».

Не пам'ятаю, хто саме сказав, що «чим суворіша дисципліна, тим більш її порушень». І це дійсно так. Не дивлячись на всю надзвичайну сувору заборону мати олівці, папір, ножі, карти, доміно, шахи, мотузки і т. д., ми все це мали в потрібній кількості, котрі самі «здебільш майстрували».

Як тюремна адміністрація не боролася проти цього, яких пильних обшуків вона не робила по 3—4 рази на місяць, але ми все те мали і умудрялись в чотирьох голих стінах так все ховати, що обшукувачі ніколи нічого не знаходили.

Я весь час розбирав: «Що таке воля?» Розбираючи це слово, я думкою поринув у всесвіт, облітав всю його необмеженість і прийшов до висновку, що слово «воля», це занадто музичне, чарівне, довге і солодке слово. З ним асоціюється: воля думки, во-

ля вблагородних діл і рухів, воля такої творчості, котра відриває думку від землі, підносить її геть, геть... за хмару і там, в небесній необмеженості, розсіпає її каскадами звуків, відкільки вони благодатним дощем падають на землю, чарують людину і роблять її життя змістовим, легким.

Воля, — це ні відкого незалежний, вільний рух людини, праця, винахід, поезія, подорож по всесвіту, змістове і глибоке кохання, — яке є прикрасою життя і джерелом натхнення.

Воля, — це таке життя, коли людина відчуває музику природи у всіх її проявах, відчуває розквіт квітів і як вони своєю музикою зливаються в одну загальну симфонію всієї природи і складають подяку Творцеві Всесвіту за їхнє народження й існування.

Всесвіт. А попросту сказати, воля означає, що людина може робити все, що хоче, за винятком злочину, тобто вбивства, грабунку, крадіжки і всього того, що може принести шкоду своєму ближньому.

Скажіть, — звернувся я до вчителя, — в чому і де воля в СССР? Покажіть мені ту вільну — волю, хоч в одному будьякому прояві в СССР?

Вчитель глибоко замислився, а згодом відповів: — Загальне рабство є у всіх проявах життя, а воля, або хоч невеличких натяків на неї, нема в жодному русі підсоветського життя.

Я за хвилину перебрав у своїй пам'яті все: літературу, мистецтво, радіо, журналістику, пресу, кіно, театри, увчові заклади, лябораторії, фабрики, колгоспи та все інше і все це, або кожне окрема, або все разом, є тільки разом кремльська чотирнадцятка, тобто Політбюро, але тринадцятеро з них теж раби у чо-

тинадцятого, а цей останній раб своєї хижачкої натури і марксової утопії.

Все, все в СССР змобілізоване на служіння панові — Кремлю. Візьмим будьяку ділянку розумової або фізичної праці. Ну, з розумової праці. Найдідь мені хоч один твір, в якому не можна було б знайти смороду советського часнику? Нема такого твору. Всі вони, ті твори, написані в робському душі служіння Кремлю.

Той науковець, або письменник, поет, історик, котрий не підсмажить свій винахід, або твір на советському часникові і не оздобить все те комуністичними пахошами, — той твір буде бездарним, або контрреволюційним, так само як і його автор.

А про працю на фабриках, або в колгоспах і говорити зайве. Ці ділянки своїми умовами праці нагадують мені ті часи, коли царський уряд, караючи надзвичайні злочини,

законував того злочинця в ланцюги, сокував руки, ноги і все це разом приковував на віки до залізної тачки. Отак і в советському «раю», приковує людину до місця праці і суворо карають за те, що людина залишить свою залізну тачку. Колись, до революції, кожний пролетар, тобто робітник, коли йому не вповідалися умови «фації на одній фабриці, міг вільно кинути її і знайти собі кращу працю на другій фабриці. А спробуйте ви тепер перейти з фабрики на фабрику? Мало того, що вас викинуть тоді з нікчемної профспілки, котра облікує «батьківські» чоботи, мало того, що вас нігде не приймуть на працю; вас судитимуть, як шкідника, ворога народу, класово-чужий елемент і т. д.

(Дальше буде).

Чи Ви вже вписали своїх дітей до У. Н. Союзу? Коли ні,

XI. Конвенція Ліги Української

Молоді

6)

(Продовження).

ДОКЛАДИ

Після доповіді проф. С. Мамчур, президент В. Бакад віддав слово Володимирові Ковалеві з Нью-Йорку, що склав привіт від основаної там недовго новими іммігрантами Української Студентської Громади. „Ми радіємо — говорив він — що світлі традиції організованості і доступу української молоді майшли серед нашої молоді в Америці своє продовження“. Своє привітання представник У.С.Громади з Нью-Йорку закінчив побажаннями успіхів, а нарадах.

Одна з конференційних секретарок відчитала з черги довгого привітального листа від української студентської організації в Європі, в якому згадувалося про велику роль української молоді в суспільному і політичному житті та її жертви в боротьбі за визволення батьківщини.

Доклад М. Задорського про „соціальні проблеми нашої молоді“.

Останнім докладчиком в першому дні конвенції був Михайло Задорський з Клівленду, Огайо: „Доклади моїх попередників — говорив він — були „біг-вождь ерунда диворд“. Він, натомість, говорить конкретно про конкретні справи молоді, про їх соціальні проблеми. Він теж знає чому йому доручено цю тему. Бо він студент цю проблему, так мовити б, відкопав. Недаром його прозвали „збиточником з Огайо“ — говорить він з характерним для нього „серйозним гумором“. На підставі конкретних прикладів, теж зі своєї конвенції, бєданик „коротко і ядро“ з'ясував „світла і тіні“ життя та співжиття нашої молоді, роблячи описи теж конкретні висновки. Власне на конвенції молоді виставляє собі свідомство. Тут спостерігають уважно кожну одиницю і з її поведінки роблять висновки та видають оцінку цій одиниці. Кожний з привітальних відповідальний за те, щоб ця оцінка не була негативна.

VI.

Демонстрація проти червоних прапорів.

Ще під час доповіді Осипа Лисогіра спостережено, що між прапорами всіх інших націй — членів ООД готелева обслуга вивішала з балкони теж два червоні прапори: червоний зі серпом і молотом Советського Союзу і такий же з допискою УРСР підсоветської України. Після доповіді Лисогіра, Степан Шумейко поставив формальний внесок, щоб ці прапори зняти та усунути зі залу. Свій внесок С. Шумейко мотивував, що ці прапори є символом диктатури, імперіалізму та поневолення та кривавого заперечення того синьо-жовтого прапору, що стоїть по самій середині біля зоряного американського, під знаком яких відбувається ця конвенція. Адв. Іван Панчук підтримував пропозицію Шумейка, доповнюючи її ще додатковими аргументами і привів одноголосно ухвалені ухвалені ці прапори зі залу. Президія конвенції негайно передала це догання зарядові готелю.

Проте, як після дальших докладів та початкової дискусії ці червоні прапори все ще висіли з балкони, С. Шумейко в наглом внеску пригадав ухвалену резолюцію та поставив внесок, щоб червоні прапори були негайно зняті, не дожидаючи аж до зробить готелева обслуга. На цю саму тему забрали ще голос адв. Іван Панчук та д-р А. Вахно і у висліді прапори негайно знято

самими учасниками конвенції та винесено зі залу нарад. Як уже згадано в безпосередньому повідомленні після конвенції, цей факт став її символом та відбивав широким відгомном в американській пресі.

VII.

Дискусія над докладами.

Після доповіді М. Задорського, президент конвенції, В. Бакад, відкрив дискусію над всіма докладами разом. Під час дискусії прелегенти зайняли місця за президіальним столом, відповідаючи на звернені до них запити.

Теодор Шумейко започаткував дискусію запитом до Лисогіра, що конкретно мають робити члени Ліги в своїх місцевих клубах і організаціях, щоб здійснити його пропозиції в змаганні до миру.

О. Лисогір: Політика змінюється відповідно до кожних обставин і потреб. Тому теж було б важко робити будьякі конкретні рекомендації для постійного поступування молоді. В своєму докладі він з'ясував це досить виразно: треба завжди бути активними учасниками суспільного життя та „активною частиною нашого уряду“. Брати участь у виборах і голосувати на таких кандидатах, що дають найкращу запоруку за безпечення нашої країні її прав та оборони перед всіма можливими напастями зі зовні. Тепер відбувається поборова реєстрація. Вона, звичайно, мусить мати свою причину і тому обов'язком молоді є всіма силами підтримувати цю акцію нашого уряду. А як іде про конкретну працю членів Ліги в своїх організаціях на місцях, одночасно насуває само життя. Зацікавлення суспільними справами допоможе молоді пізнати потреби нашої країни та відповідно до них достосовувати своє поступування.

Адв. І. Панчук хотів би знати, що думає докладчик (Лисогір) — про Організацію Об'єднаних Націй, як інструмент для встановлення та закріплення світового миру.

Лисогір вважає, що ця організація могла б відіграти підцим оглядом велику і позитивну роль, якщо всі до того причиняться. Проте, досі ця організація не могла добитися будьякого успіху через постійну підриєну роботу Советського Союзу. Крім того, в ООД всі повинні знати, що ми не погодимось на жодну іншу розв'язку, як тільки світового миру в нашому розумінні, імені миру зі справедливості та волею для всіх. Теперішнє положення в світі О. Лисогір порівнює до положення в Америці під час громадянської війни. Він твердо переконаний, що і в цьому світовому випадку результат буде такий самий: перемога демократії і справедливості.

Один з привітних (прізвища не занотовано) до проф. Мамчура: З пресових та інших повідомлень виходило б, що в Советському Союзі є багато революційно-демократичних сил; фактом є, що боротьба цих сил внутрі Советського Союзу ведеться за ті самі ідеали, що їх обстоює американська політика. Як маєтись справа американської лояльності і допомоги цим рухам?

Проф. Мамчур: З точки зору американської політики та американських інтересів є відповідна диференціяція та відповідне степенування в праці поодиноких організацій і осіб в Америці в користь закордонних справ. Допомога поневолені народам у визвольній боротьбі, якщо вона ведеться в рамках американських справ, американських

ЧЕРВОНІ В БЕРЛІНІ — ПРИ РОБОТІ. — Німецькі комуністи в Берліні намагаються силою опанувати Городське Управління, в якому становлять меншину. Їхні методи опанування на картині, на якій видно, як „товариші“ відраються „штурмом“ до сали нарад.

законів та з американських принципів, не може входити в розріз ані протиріччати лояльності американського громадянства.

Адв. І. Панчук вважає, що проф. Мамчур був занадто загальниковий у своїх твердженнях. Його, Панчука, наприклад, інтересувало б, чи міркування про нелояльність зв'язані доконче зі закордонними справами, чи теж з внутрішніми. Наприклад, справа нашого Півдня? А як оцінити цілу кампанію Волеса?

Проф. Мамчур: Як іде про Південь — це тільки внутрішній процес щодо американських законів та інтерпретації наших принципів. Це навряд чи можна б назвати нелояльністю. Інше діло з Волесом. Проте, він в своїй кампанії обстоює зміну закордонної політики, точніше, пропонує про-советську політику. Але як довго немає доказів його зв'язку зі закордонними інтересами, організаціями чи людьми, так довго нема доказу його нелояльності.

Адв. Панчук хотів би конкретно знати, чи закиди нелояльності можуть відноситися тільки до американців чужого роду, чи до американців взагалі.

Проф. Мамчур радий, що цей запит видвигнуто. Ясно, що ці закиди можуть відноситися до цілого американського загалу. Проте, він стверджує, що серед уродженців американців є менше причин і мотивів, теж моральних, до такої активності, що входила б в колізію з лояльністю.

Степан Шумейко підносить, що докладчик навів цілий ряд прикладів на нелояльність, але головню з польської та інших груп, цілком промовчуєючи українську. Це могло б залишити враження, що закиди нелояльності відносяться теж до української групи та припориює до різних фальшивих висновків. Бо він, Шумейко, бачить велику різницю власне в активності американських українців в користь української справи. Він наводить цілий ряд прикладів з діяльності Українського Конгресового Комітету Америки, що є чисто американською організацією, без будьяких формальних чи принципів зв'язків зі закордоном, але який з чисто американських принципів, американських міркувань та американських інтересів працює для української справи. Свою працю УККомітет достосовує кожнорасно власне до американської політики та вважається її частиною. Він теж стверджує, що про діяльність УККомітету завжди інформують уряд у Вашингтоні і хоча звідти не одержується жодних інструкцій, як вказівок, проте, вся діяльність цього Комітету керується так, щоб вона була по лінії американської політики. Це саме він стверджує щодо генерального секретаріату Пан-

Американської Української Конференції в Нью-Йорку, зупиняючись коротко і над працею цієї організації.

Проф. Мамчур з черги висловлює своє вдвоління, що Шумейко затронував та висловлює цю справу. Він сам свідомо того не робив, бо, можливо, він не поінформований в цілості тої справи. Те, що сказав Шумейко, є „дефінітлі тру“, вважає проф. Мамчур. Зі свого досвіду він стверджує, що власне українцям (за винятком невеличкої групи комуністів) з усіх етнічних груп в Америці це найменше можна б робити закиди нелояльності. Навпаки, їхня активність в користь української справи є часом навіть позитивним потвердженням лояльності до Америки. Бо ця активність, о-бороняючи українську справу „мекс контролюшин“ до американської політики. На це він наводить цілий ряд конкретних прикладів з цієї української активності. У висновку він стверджує, що тепер справді американські і українські справи сходяться. Важливе тільки, аби в роботі в користь української справи не було зв'язку зі закордоном. Вкінці він стверджує, що деякі помилки під цим оглядом в останньому десятиріччі „активно направлено“.

Мирон Кушнір думає, що проф. Мамчур був неточний щодо твердження в українській справі. Бо якщо сьогодні українські інтереси сходяться з американськими, то вони сходились і завжди. А ціла діяльність української групи в Америці сьогодні, як і завжди мала ту саму ціль: допомогти Україні визволитися з-під чужого панування, що завжди було в інтересі Америки та згідне з американськими принципами.

Проф. Мамчур не хоче називати справ по імені, але він стверджує, що свого часу існували в Америці деякі впливи на деякі організації, які навряд чи цілком могли покритися з американською демократією. Він стверджує, що державна незалежність України та змагання чи допомога в змаганні до цієї ніколи не протиріччати американським принципам. Але ім могла протиріччати база, чи ідеологія одної чи другої організації, які цими справами зацікавилися в Україні, чи поза нею.

Адв. І. Панчук називає деякі справи по імені та запитуює як маєтись справа з комуністами.

Проф. Мамчур підкреслює, що в своєму докладі та у своїх відповідях на запити не бере до уваги комуністів, бо ті завжди були здеklarованими агентами Москви, як теж їх ідеологія заперечує американські принципи. Це для кожної людини ясне і на цю тему шкода витратити час.

І. Іванчук вважає, що американські українці мають не тільки право, але й обов'язок

інтересуватися українською справою та працювати для неї, головню як іде про поширення правди про Україну та український наряд.

Проф. Мамчур повністю погоджується з твердженням І. Іванчука та підкреслює ще раз про що йому йде: аби не було зв'язку зі закордоном під оглядом організаційним та принципним. Він стверджує, що людина не мусить хотіти, ані навіть знати, що вона є закордонним агентом, а проте вона ним може бути.

Мирон Кушнір встає і заявляє, що він до деякої міри міг би вважатися добровільним духовним „закордонним агентом“, бо він так само відчуває, як відчувають всі українці в світі. Його болить все те, що діється з Україною та з українським народом. Він не може стерпіти і він вважає за необхідне, що він мусить говорити цілій Америці і протестувати перед цілим світом проти всіх тих криків, що їх робиться українській нації, що над українцями знущаються, поневолюють їх, що українці проливають свою кров та вмирають за свою волю. Він мусить це говорити і буде говорити, хоча його ніхто до цього не уповажив і ніхто не дав йому таких доручень. Він вважає це своїм власним обов'язком і обов'язком кожного українця, без огляду на те де він вродився. Він вважає це теж обов'язком кожної чесної людини взагалі.

Заява М. Кушніра викликала з черги дискусію, що вияснила не тільки затронути проблему, але яку можна б вважати базою ідеології другої української генерації в Америці. Власне ця дискусія вияснила та дала принципову синтезу американсько-українських справ та американсько-української ідеології. Усі бєданики приходили до переконання, що „ми є добровільними заступниками українського народу на американській землі з точки зору американських принципів та американських інтересів“.

Адв. І. Панчук додатково вияснив, що все те, що говорив М. Кушнір та інші є цілком правильне і цілком згідне з американськими принципами та американськими законами. Про це теж не говорив проф. Мамчур, бо це не входило під поняття нелояльності. Нелояльність визначається зв'язком зі закордонними організаціями, людьми, або принципами. Власне, під час війни теж проти українців були закиди під цим оглядом і хоча бєзумніву виявлено та доказано, що це були тільки обертання та провокації з боку большевицьких ворогів Америки і українського народу, проте, в майбутньому і це повинно бути відповідною наукою.

І. Іванчук підкреслює важливість цієї дискусії, що її треба завдячувати знаменитому

докладові проф. Мамчура. Він, Іванчук, ще признається до приязні з проф. Мамчуром, стверджуючи, що власне проф. Мамчур міг ці справи найкраще вияснити. Що більше, він не тільки може ці справи вияснити, але й має до цього право та обов'язок, бо він сам, проф. Мамчур, є бєзсумнівно лояльний як до Америки, так і до українців.

Після виступів ще цілого ряду дальших дискусій, поставлено теж один запит до доповіді М. Задорського. Проте, запит був вияснений вже в попередніх відповідях і предсідник готов був дискусію закрити, але М. Задорський не міг зрезигнувати з того, одинокого „ченсу“ забрали ще раз і собі слово. Нав'язуючи до цілої дискусії він у висновку ствердив, що „всі ми є ніким не заангажованими і не прошеними добровільними заступниками українського народу, отже будьмо добримми“, закінчив він під загальні оплески привітних. До якої міри зібрані погоджувалися на його твердження і заклик свідчить, що власне його, М. Задорського, вибрано головою Ліги на чергову каденцію.

Проф. Мамчур ще коротко вияснив потребу бєзумовної лояльності власне до Америки та американських принципів, як єдиної надії на рятунок світу в ці грізні атомові часи і предсідник конвенції, Володимир Бакад, закрив перший день нарад в год. 10-й вечорі.

Після того відбулася привітальна забава у великій залі Іст Маркет Гарденс.

(Продовження буде).

Білоруси в Америці

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Другим нашим завданням є вияснити нашої голівний масі білорусів, які підлягають впливу большевицьких пропагандистів, справжній стан, який тепер існує на Білорусі. Большевики їм не кажуть, що білорусів, які зпоконвіку жили на білоруських землях, тисячами висилають на поселення у Казахстан, де вони, не маючи ні спромоги, прожитку, гинуть несласно; що перед війною позаганяли білоруських селян у колгоспи, де рабською працею селянини не може заробити на прохарчунок для своєї сім'ї, і тому поневолені йти до міста і там шукати праці; що після живих хлібороб мусів був віддати усе, що заробив літом, а потім мусів купувати хліб в крамницях.

Наші білоруські ліси повні партизанів, що борються проти большевицького режиму, бо люди не в силі витримати такого гнету, який панує на

ЮГОСЛАВСЬКІ КОМУНІСТИЧНІ ТЕОРЕТИКИ КРИТИКУЮТЬ МОСКВУ.

Београд, 20 вересня. — В місцевій комуністичній пресі тут вперше появилася відверта критика югославських комуністичних теоретиків проти встановленої Москвою партійної „генеральної лінії“. Югославські большевики називають московських „заскорузлимми“, що невілничко держаться минулого і не вміють достосувати його до зміливих потреб часу.

ПЕРЕКОПАЛИ ТУНЕЛЬ ПОД МОРЕ В НЬО ЙОРКУ.

Нью-Йорк. — Останніх 115 стіп підморського тунелю з Нью-Йорку до Брукліна перекопано вночі з 15 на 16 вересня і в такий спосіб остаточно будуть получені дільничі Мангата і Бруклін підводним шляхом для вжитку авт і інших возів. Тунель почали копати в 1940 році. Він має бути викінчений в 1950 р. Будова була перервана під час війни з причини недостачі матеріалів.

ших землях. Ми повинні вияснювати, що напевно вернули б у батьківщину ті білоруські селяни, які тисячами, разом з дітьми, гарують тепер по лягерах у Німеччині чи Австрії, якщо була б їм дана можливість хоч якого-такого існування на батьківщині. Вони голодують і в холоді радше вмирають, ніж йдуть у „большевицький рай“. Чи ж не повинні зрозуміти й наші тутешні білоруси і покинути ті про-большевицькі організації, які їх увесь час одурюють? Приклад з Касенкіною, яка радше кинулася з вікна на певну смерть, щоб тільки не вертатися в ото большевицьке пекло, повинен одворити очі теж і нашим заслпленим білорусам. Нашим завданням є показати їм правду, щоб вони її побачили і вернулися там, де вони повинні бути, тобто до національної білоруської маси.

Ми переконані, що у цій важкій для нас праці ми найдемо підтримку збоку наших американських братів українців і тому надіємось на добрий успіх нашої праці.

Американська країна, яка дала нам захист та її демократичні закони, що дають нам спроможність працювати на культурній ниві, це головна запорука нашого успіху.

У рямцях нашої праці ми будемо добрими американцями і як такі будемо представляти нашій масі правдиву американську демократію, щоб таким чином відвернути їх від віри в большевицьку псевдодемократію, яка є на ділі червоним фашизмом.

УВАГА! НЬОАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛ. ЦЕРКВА ГОСПОД. ВОЗНЕСЕННЯ в Ньюарку, Н. Дж.: 675-881 So. 19th St., Newark 3, N. J.

В НЕДІЛЮ, 3. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 3, 1948) 30-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ СВОГО ІСНУВАННЯ

ПОРЯДОК ЮВІЛЕЙНИХ ТОРЖЕСТВ:
СУБОТА, дні 2. жовтня 1948: ВЕЛИКА ВЕЧІРНЯ з ЛІТЕЮ, проповідь, св. Сповідь в 8. год. вечором.
НЕДІЛЯ, дні 3. жовтня 1948: ЧИТАНА СВ. СЛУЖБА БОЖА в проповідь в 9. год. вечорі. — АРХІЄРЕЙСЬКА СВ. СЛУЖБА БОЖА в проповідь ІХ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВА ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНІШОГО КИР ІВАНА ТЕОДОРОВИЧА в 11. годіні перед полуднем.

СВЯТОЧНИЙ БЕНКЕТ в 2. год. полуд. — ЮВІЛЕЙНА АКАДЕМІЯ в 5. год. полудн. — ВЕЛИКИЙ БАЛЬ в 8. год. вечором.

ПРОГРАМА ЮВІЛЕЙНОЇ АКАДЕМІЇ:

1. Привіт — п. Йоаким Шинківський, предсідник Церков. Комітету
2. а) „Молитва за Україну“, М. Лисенка хор
- б) „Слава Україні“, Ю. Кириченко хор
3. Вступне Слово. — о. Дмитро Савка, парох
4. а) „Вилетали сіні орли“, М. Гайворонського хор
- б) „Рече та стогне“, Б. Латошинського хор
5. „Вєсєніка“, Квітін-Основаєнєнє-Матюка хор, п. Аделі Маркі
6. а) „Ой у лузі червона калина“, М. Гайворонського хор
- б) „Коби скорши з гір Карпат“, Ю. Кириченко хор
7. „Примиль, козаче мій“ хор, п. Роговська
8. а) „Садок вишневий коло хати“, М. Гайворонського хор
- б) „Ой у полі керемченка“, Ю. Кириченко хор
9. Слово ІХ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНСТВА Архієпископа Кир Івана Теодоровича
10. „Вєсєніка“ пісєнь Української Повстанчої Армії у виконанні музського хору нових іммігрантів з Нью-Йорку під батують п. проф. Б. Крушельницького.

„Ще не вмерла Україна“ — національний гимн.
До участі в ювілейних торжествах ширю запрошуємо усіх лаврох та шановних гостей з доколических парохій. Спеціально прохемо на ювілей всіх братів-сестер та всіх друзів з радіє УПА, щоб своїєю приваєністю влітти в наші серця сімєю української крові.
Ювілейний Комітет.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ - ГЕМТРЕМ, МІШ.
Відозва до українців міста
Дітройту, Гемтрем і околиць
в справі допомоги Політичній
акції У. К. Комітету.

Переживаємо великі світові події й великі зміни. На наших очах повстають і падають різні держави й лади. Світ щораз більше мінє своє обличчя. Находяться нові великі події, а з ними придуть нові зміни. Все вказує на те, що ті нові зміни принесуть розв'язку української справи. Кожний день, можливо, зближає нас до дня відбудови України.

Цього року минуло сто літ від скасування панщини. В той час, українську мову вважали за „хлопську“, за мову „пастухів“, а сьогодні твори писані цією мовою, перекладаються на світові мови. Цєю мовою промовлятиме незабаром „Голос Америки“!

Україна переходить тепер свою Голгофу. Український народ катований, винищений голодом й тяжкою, нелюдською працею. Проте цей народ не опустив рук. Українська Повстанча Армія вже чотири роки бореться день за днем ніким не підтримувана; бореться зброєю що її собі здобуває у ворога.

Велика частина українського народу на скитальщині позбавлена правдивої свободи руху, а проте й та частина зрозуміла вагу хвилі і звідтам залунав один могутній клич: — Єднаєся! Готуйся! Усе для Вільної, Незалежної, Демократичної Української Держави!

Ми, що живемо на вільній землі Вашингтона й тишімося свободою і всіма благами вільної Америки, мусимо пам'ятати, що й на нас припало велике завдання допомогти українському поневоленому народові визволитися з неволі московського імперіалізму та тоталітаризму. Ми не є багаті, як деякі інші етнічні групи, що є в Америці, але все ж ми замовили від наших братів на рідних землях, яким наїзник забрав, століттями здобуване добро. Багатші ми й від тих, що скитаються по світу.

Український Конгресовий Комітет поробив уже багато старань і заходів в українській справі й поставив її в Америці на правильній торі. Та цю акцію У. К. Комітету в справі визволення України треба посилити. На це треба підтримки цілого українського громадянства. В першу чергу треба більше грошей. Українці Дітройту постановили перевести в тій цілі збірку. Рішили збирати по хатах українських робітників, фермерів, підприємців, професіоналів і т. д.

Звертаємося отже до нашого громадянства в Дітройті й околиці, а перш за все до тих, що могли б і хотіли б допомогти у переведенні збірки, щоб взяли на себе частину труду збирачів. Якщо такі знайдуться, просимо голоситися до філії У. К. К. (телефон: TRinity 3-8829).

Усіх громадян просимо прийняти ласкаво збирачів-колекторів і не відмовити жертви на оборону права українського народу на вільне життя.

Training for an Excellent Career

These soldiers are learning the names and functions of various parts of the 30-caliber carbine. This is part of their basic training which equips them to become members of the U. S. Army team — a team with many opportunities for these young men who want a career with a future.

Мойшишин Дзюнка з Тернополя від Барановський Юрія.

16,067 Онуфр Данила і Івана з с. Кривка (Турка) від Міх Миколая.

16,068 Кидулич Михайла, Рогучий Юлі з с. Смирка (Перечин) від Джонда Івана.

16,069 Шетерляк Ольги і Катерини з с. Усте та двоє тіток з с. Белевця (Снятин) від Безбородко Василя.

16,070 Кид Марії (з Козів) з с. Бризка Воля (Ланцут) Способиць Михайла з с. Курилівка-Тисковичів (Ланцут) від Куріло Михайла і Івана.

16,071 Свішевська Олени з дому Кавецька від д-ра Кавецького Петра.

16,072 Жехович Теодозії з дому Сновиди з с. Нареза, Киндратів Анни від Кудий Марії д. Степана Дворняка.

16,073 Ропицький Павла і Теодозії з с. Малаїв і Ропиці Руської (Горлиці) від Ропицького Теофіла.

16,074 а) Павлів Василя та тітки Анни з дому Павлів з с. Шумиче (Турка) від Павлів Михайла.

16,074 б) Кубранч Анастасії з дому Гавриляк з с. Лаврів (Старий Самбір) від Малишак Василя.

16,075 Козій Онуфрія і Пук Анастасії з с. Футори (Любачів) від Козій Степана.

16,076 До таборних управ на скитальщині від відділу розшуків при ЗУАДК: проситися звідомити по таборах, що за матірню Куравська Катериною, женою Івана зі Снятинщини зза Прута, пошукує син з Америки Куравський Василь.

16,077 Бойдуник Стефанії д. Михайла і Катерини з дому Штель з Долини від брата Бойдуник Івана.

16,078 Зеленський Михайла з с. Гусарівка (Харків) від Ринд Іосифа.

16,079 До таборних управ на скитальщині від відділу розшуків при ЗУАДК: проситися звідомити по таборах, що за матірню Куравська Катериною, женою Івана зі Снятинщини зза Прута, пошукує син з Америки Куравський Василь.

16,077 Бойдуник Стефанії д. Михайла і Катерини з дому Штель з Долини від брата Бойдуник Івана.

16,078 Зеленський Михайла з с. Гусарівка (Харків) від Ринд Іосифа.

16,079 До таборних управ на скитальщині від відділу розшуків при ЗУАДК: проситися звідомити по таборах, що за матірню Куравська Катериною, женою Івана зі Снятинщини зза Прута, пошукує син з Америки Куравський Василь.

16,077 Бойдуник Стефанії д. Михайла і Катерини з дому Штель з Долини від брата Бойдуник Івана.

16,078 Зеленський Михайла з с. Гусарівка (Харків) від Ринд Іосифа.

16,079 До таборних управ на скитальщині від відділу розшуків при ЗУАДК: проситися звідомити по таборах, що за матірню Куравська Катериною, женою Івана зі Снятинщини зза Прута, пошукує син з Америки Куравський Василь.

16,077 Бойдуник Стефанії д. Михайла і Катерини з дому Штель з Долини від брата Бойдуник Івана.

16,078 Зеленський Михайла з с. Гусарівка (Харків) від Ринд Іосифа.

16,079 До таборних управ на скитальщині від відділу розшуків при ЗУАДК: проситися звідомити по таборах, що за матірню Куравська Катериною, женою Івана зі Снятинщини зза Прута, пошукує син з Америки Куравський Василь.

16,077 Бойдуник Стефанії д. Михайла і Катерини з дому Штель з Долини від брата Бойдуник Івана.

16,078 Зеленський Михайла з с. Гусарівка (Харків) від Ринд Іосифа.

16,079 До таборних управ на скитальщині від відділу розшуків при ЗУАДК: проситися звідомити по таборах, що за матірню Куравська Катериною, женою Івана зі Снятинщини зза Прута, пошукує син з Америки Куравський Василь.

16,077 Бойдуник Стефанії д. Михайла і Катерини з дому Штель з Долини від брата Бойдуник Івана.

16,078 Зеленський Михайла з с. Гусарівка (Харків) від Ринд Іосифа.

16,079 До таборних управ на скитальщині від відділу розшуків при ЗУАДК: проситися звідомити по таборах, що за матірню Куравська Катериною, женою Івана зі Снятинщини зза Прута, пошукує син з Америки Куравський Василь.

16,077 Бойдуник Стефанії д. Михайла і Катерини з дому Штель з Долини від брата Бойдуник Івана.

16,078 Зеленський Михайла з с. Гусарівка (Харків) від Ринд Іосифа.

16,079 До таборних управ на скитальщині від відділу розшуків при ЗУАДК: проситися звідомити по таборах, що за матірню Куравська Катериною, женою Івана зі Снятинщини зза Прута, пошукує син з Америки Куравський Василь.

ЗАХОДИ З.У.А.Д.КОМІТЕТУ В ПЕРЕСЕЛЕНЦІЙ АКЦІЇ.

(Докічення зі стор. 1-шої).

EMPLOYMENT REGISTRATION) тим особам, яким раніше (до 1-го липня б. р.) вилано афідевіти, бо тоді вони матимуть можливість насамперед скористатися з нового закону і транспорту. Це у великій мірі могло б спричинитися до кращого використання цього закону для українських скитальників.

Запит: Як далі заходи робити ЗУАДКомітет для якнайкращого використання нового іміграційного закону для українських скитальників?

Відповідь: Насамперед — для якнайширшої популяризації цієї справи та для кращого ознайомлення нашого загалу з цілою проблемою нового іміграційного закону і для здобуття відповідної підтримки нашої акції на його використання, Екзекутива ЗУАДКомітету рішила скликати цілий ряд інформаційних громадських зборів в поодиноких українських центрах, як в Нью-Йорку, Філадельфії, Бостоні, Клівленді, Шикаго, Дітройті, Мінеаполіс, Пітсбург, Скрантон та інших. Ця роз'яснювальна акція ЗУАДКомітету серед нашого громадянства почнеться з початком листопада і про неї кожноразом інформуватиметься наш загаль на сторінках нашої преси.

Як йде про конкретні заходи ЗУАДКомітету в переселенчій справі, то крім відповідної акції серед нашого громадянства, її широко розгорнемо теж серед американського загалу. Свого часу наш Комітет звернувся в цих справах окремими листами до губернаторів поодиноких штатів і ця акція мала великий успіх, головне в штаті Меріленд. Там ЗУАДКомітет визнаний офіційним представництвом штату в переселенчій справі, а місцевий уряд праці апробує всі аплікації мерілендських фермерів в справі задоволення мешкань та праці новим українським імігрантам та переселенцям цієї акції до нашого Комітету. Досі їх переслали вже понад двісті на 200 родин, отже приблизно на 800 осіб.

16,081 Тимченко Сергія Васильовича родом з України (Харків) від сестри Тимченко Христини.

16,082 Костів Михайла з с. Загірочка (Ходорів) від Іванців Михайла.

16,083 Войчишин Антона, Івана і Фейкса сини Михайла з с. Дорогова (Станіславів) від Шотурма Миколи о. Йосифа.

16,084 Іванцян Івана з с. Поляничі (Галичина) від Іванцян Петра.

16,085 Брезінський Генка з с. Дунаїв (Перемішляни) від Рудницького Омеляна з с. Нестюки (Зборів).

16,086 Брочковська Єви з дому Фейло з с. Сурохів (Ярослав) від Шалай Олени д. Парані Фейло.

16,087 Корчинська Гені зам. Рудницька з с. Могилівці Старі (Теребовля) від Корчинського Івана.

16,088 Владичак Миколая с. Семена і Анастасії від дочки Миколая і Розалії, Владичак Юстини.

16,089 Мотичка Степана, Миколи і Анни з с. Барвінок (Коросно), Джоган Анни з дому Судя від Ванат Пелагії.

16,090 Мелничук Іосифа с. Ілька і Марії з Отинії від Мелничук Марії з роду Григорашів.

16,091 Мухтин Ксені д. Гриць, Михалишин Параньки д. Луця з с. Гієсківці, Влащенко Максима і Федька з с. Чернихів (Тернопіль) від Михалишин Марії зам. Романів.

Голоситися на адресу: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Кожний, хто бажає, щоби прислано ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі“ безплатно, хай вишле таке оголошення впрод до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислано ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1'цаль в одній колонії коштує \$1.00.

Адм. „Свободи“.

Григорій Ковердович

повідомляє, що його

форієрська робітня

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVES. A & 1st.

New York City

Телефон: Spring 7-3566

Приймає замовлення на нові РОБОТИ І ПЕРЕРІБКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторідж на літо.

Самий сторідж на літо 2% від суми.

Робітня отворена від 9. ранно до 9. вечір, кожного дня. В неділю на „поймент“.

Григорій Ковердович

повідомляє, що його

форієрська робітня

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVES. A & 1st.

New York City

Телефон: Spring 7-3566

Приймає замовлення на нові РОБОТИ І ПЕРЕРІБКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторідж на літо.

Самий сторідж на літо 2% від суми.

Робітня отворена від 9. ранно до 9. вечір, кожного дня. В неділю на „поймент“.

Григорій Ковердович

повідомляє, що його

форієрська робітня

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVES. A & 1st.

New York City

Телефон: Spring 7-3566

Приймає замовлення на нові РОБОТИ І ПЕРЕРІБКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторідж на літо.

Самий сторідж на літо 2% від суми.

Робітня отворена від 9. ранно до 9. вечір, кожного дня. В неділю на „поймент“.

Григорій Ковердович

повідомляє, що його

форієрська робітня

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVES. A & 1st.

New York City

Телефон: Spring 7-3566

Приймає замовлення на нові РОБОТИ І ПЕРЕРІБКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторідж на літо.

Самий сторідж на літо 2% від суми.

Робітня отворена від 9. ранно до 9. вечір, кожного дня. В неділю на „поймент“.

Григорій Ковердович

повідомляє, що його

форієрська робітня

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVES. A & 1st.

New York City

Телефон: Spring 7-3566

Приймає замовлення на нові РОБОТИ І ПЕРЕРІБКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторідж на літо.

Самий сторідж на літо 2% від суми.

Робітня отворена від 9. ранно до 9. вечір, кожного дня. В неділю на „поймент“.

Григорій Ковердович

повідомляє, що його

форієрська робітня

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVES. A & 1st.

New York City

Телефон: Spring 7-3566

Приймає замовлення на нові РОБОТИ І ПЕРЕРІБКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторідж на літо.

Самий сторідж на літо 2% від суми.

Робітня отворена від 9. ранно до 9. вечір, кожного дня. В неділю на „поймент“.

Григорій Ковердович

повідомляє, що його

форієрська робітня

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVES. A & 1st.

New York City

Телефон: Spring 7-3566

Приймає замовлення на нові РОБОТИ І ПЕРЕРІБКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторідж на літо.

Самий сторідж на літо 2% від суми.

Робітня отворена від 9. ранно до 9. вечір, кожного дня. В неділю на „поймент“.

Григорій Ковердович

повідомляє, що його

форієрська робітня

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVES. A & 1st.

New York City

Телефон: Spring 7-3566

Приймає замовлення на нові РОБОТИ І ПЕРЕРІБКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторідж на літо.

Самий сторідж на літо 2% від суми.

Робітня отворена від 9. ранно до 9. вечір, кожного дня. В неділю на „поймент“.

Григорій Ковердович

повідомляє, що його

форієрська робітня

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVES. A & 1st.

New York City

Телефон: Spring 7-3566

Приймає замовлення на нові РОБОТИ І ПЕРЕРІБКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторідж на літо.

Самий сторідж на літо 2% від суми.

Робітня отворена від 9. ранно до 9. вечір, кожного дня. В неділю на „поймент“.

Григорій Ковердович

повідомляє, що його

форієрська робітня

є тепер під числом

434 East 6th St.

BETWEEN AVES. A & 1st.

New York City

Телефон: Spring 7-3566

Приймає замовлення на нові РОБОТИ І ПЕРЕРІБКУ та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ сторідж на літо.

Самий сторідж на літо 2% від суми.

Робітня отворена від 9. ранно до 9. вечір, кожного дня. В неділю на „пой